

Ecologische quickscan

Jan Hooglandstraat 31 te Olst

Uitvoering	Ruimte voor Advies BV Deventerstraat 179, 8171 NS Vaassen
Opdr.gvr.	Nikkels Projecten bv
Locatie	Jan Hooglandstraat 31 8121 BV Olst
Datum	27 juni 2019
Status	v3

INHOUD

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding en doel	
1.2	Beschrijving locatie en ingreep	
1.3	Opzet onderzoek	
2	Resultaten	6
2.1	Vaatplanten	
2.2	Broedvogels	
2.3	Vleermuizen	
3.4	Grondgebonden zoogdieren	
3.5	Overige soorten	
3	Effecten	11
3.1	Vaatplanten	
3.2	Broedvogels	
3.3	Vleermuizen	
3.4	Grondgebonden zoogdieren	
3.5	Overige soorten	
4	Gebiedsbescherming	14
4.1	Natuurnetwerk Nederland	
4.2	Natura 2000	
5	Conclusies en Aanbevelingen	16
5.1	Overzicht van de bevindingen	
5.2	Conclusies en aanbevelingen	
6	Wettelijk kader	18
6.1	Inleiding	
6.2	Gebiedsbescherming	
6.3	Soorten bescherming	
6.4	Rode lijsten	

1

INLEIDING

1.1 Aanleiding en doel

Voorliggend rapport beschrijft de bevindingen van een ecologische quickscan uitgevoerd op het perceel aan de Jan Hooglandstraat 31 te Olst. Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging. De initiatiefnemer wil de bestemming laten wijzigen van 'Bedrijfsvoering' en 'Agrarisch' naar 'Wonen'. De bestaande bebouwing wordt gesloopt en vervangen door een aantal woningen. De ingreep is getoetst aan de Wet natuurbescherming. Voor het onderzoek voldoet in eerste instantie een 'quickscan': een verkennend onderzoek op basis van een beknopt bronnenonderzoek en een veldbezoek, waarbij een deskundige een inschatting maakt van de mogelijke aanwezigheid van beschermde flora en fauna. Het betreft een momentopname, er kan dus geen rekening worden gehouden met de dynamische aspecten van natuur, zoals migratie en kolonisatie door soorten en veranderd terreingebruik en -beheer na afloop van het onderzoek. De quickscan kan leiden tot uitvoeriger onderzoek of tot een advies voor mitigerende/compenserende maatregelen. De geldigheidsduur van resultaten bedraagt voor zwaarder beschermde soorten maximaal 3 jaar en voor licht beschermde soorten 5 jaar.

1.2 Beschrijving locatie en ingreep

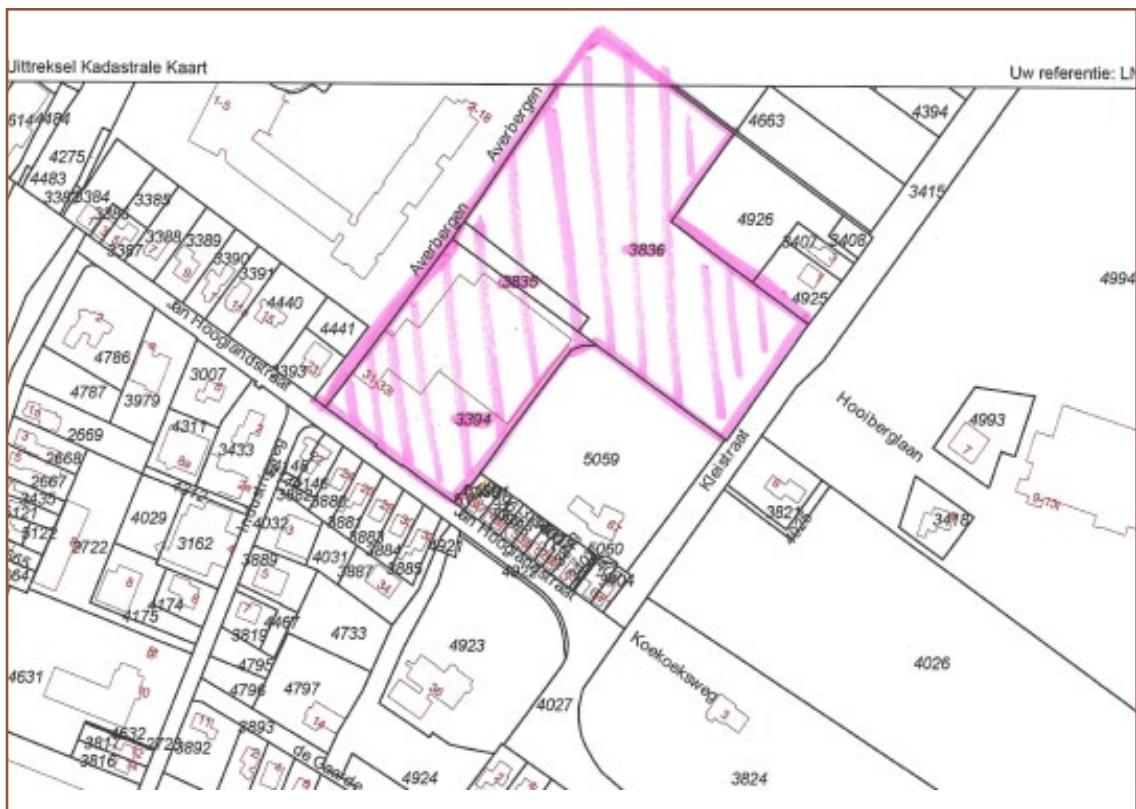
De onderzoekslocatie is gelegen aan de Jan Hooglandstraat 31 te Olst in de gemeente Olst-Wijhe. Er is een bestemmingsplanwijziging aangevraagd voor het omzetten van de bestemming 'Bedrijfsvoering' en 'Agrarisch' naar 'Wonen'. Het bestaande pand heeft dienst gedaan als fabriekspand met kantoorruimtes, productiehallen en loodsen en tegenwoordig wordt het pand verhuurd en is het in gebruik door diverse bedrijven. In de toekomst zal het gesloopt worden. Daarvoor in de plaats worden een aantal woningen gebouwd. Aan de voorkant van het te slopen pand is momenteel een geasfalteerd parkeerterrein aanwezig. Aan de noord-west kant van het pand (langs de Averbergen) is een stuk verhard met betonplaten. Deze betonplaten verdwijnen wanneer de woningen worden gebouwd.

Langs de noord- en oostkant van het pand zijn houtsingels (ruwe berk, gewone es) aanwezig met braamstruweel en inheemse heesters. Het noordoostelijk deel van het plangebied bestaat uit agrarisch grasland dat wordt beweid door rundvee. Dit agrarisch grasland zal ook omgevormd worden en hier zullen woningen worden gebouwd. De Jan Hooglandstraat is een redelijk drukke, doorgaande weg die overgaat in de Koekoeksweg. Deze wegen vormen samen de hoofdweg tussen Olst en Boskamp. De weg wordt geflankeerd door fietspaden. Aan de voorkant van het pand, aan de Jan Hooglandstraat, is een bushalte gevestigd.

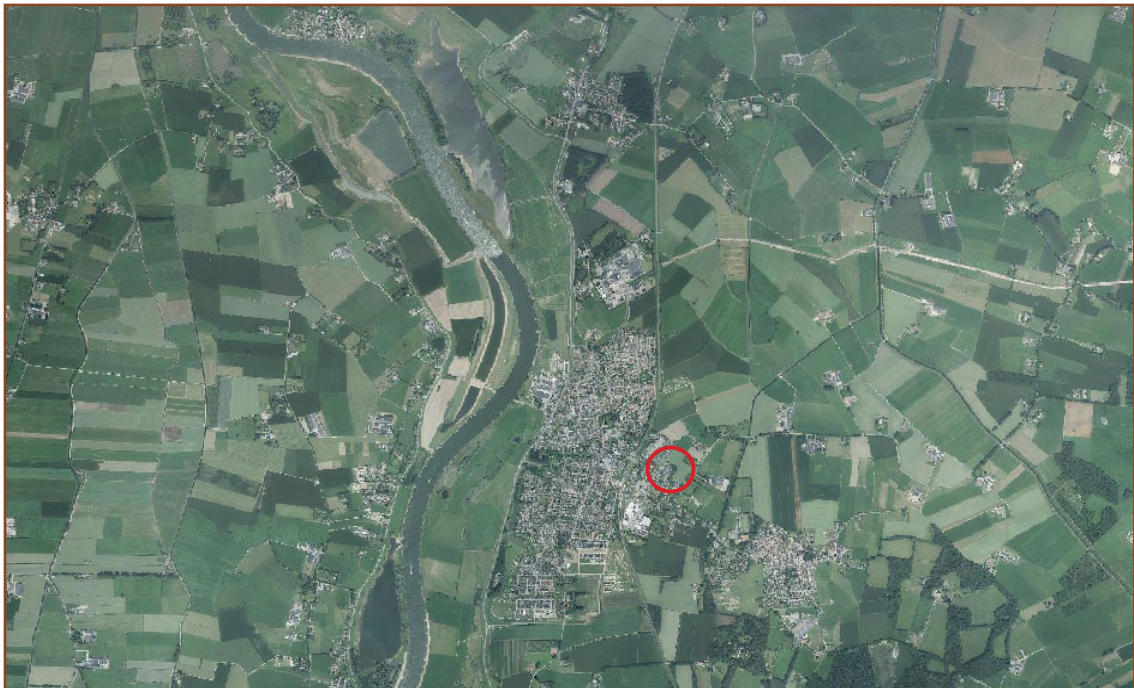
In de directe omgeving van het onderzoeksgebied staan diverse vrijstaande woningen en appartementen. De noordoostelijke omgeving bestaat verder voornamelijk uit agrarisch grasland met enkele bomenrijen en houtopstanden. De noordwestelijke omgeving is vooral bebouwing met enkele solitaire bomen. De onderzoekslocatie ligt op ongeveer 1000 meter ten oosten van de IJssel. De Rijksstraatweg N337 ligt op een paar honderd meter in westelijke richting en op iets kortere afstand in westelijke richting ligt het treinstation Olst met de spoorlijn die tussen Zwolle en Deventer loopt.

1.3 Opzet onderzoek

De ecologische quickscan bestaat uit een beknopt literatuuronderzoek (verspreidingsatlassen, websites, etc.), een veldbezoek en rapportage met bevindingen en advies. De locatie is op 19 april 2018 bezocht door J. Mossink BSc, ecooloog van bureau Ruimte voor Advies. Tijdens dit onderzoek is het terrein verkend op de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde flora en fauna. Daarbij is in het bijzonder gelet op (mogelijke) verblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten, zoals Huismus, vleermuizen en marters. Het locatiebezoek is onder zonnige omstandigheden bij een temperatuur van 25 °C en zwakke tot matige wind uit zuidoosterlijke richting uitgevoerd.

Afb. 1.1: Kadastrale kaart van het projectgebied te Olst, het gearceerde gebied geeft het projectgebied weer. Bron: Kadaster

Afb. 1.2: Globale ligging projectgebied Jan Hooglandsstraat 31 Olst (rode cirkel). Bron ondergrond: PDOK luchfoto 2017.

Afb. 1.3: Luchtfoto projectgebied Jan Hooglandsstraat 31 Olst (rode omlijning). Bron ondergrond: PDOK luchfoto 2017.

2

RESULTATEN

2.1 Vaatplanten

Op het perceel zijn geen beschermde of bijzondere plantensoorten aangetroffen. Geschikte omstandigheden voor bijzondere vegetatie ontbreken. Algemene ruigtesoorten, zoals kweek, gewone braam, grote brandnetel, hondsdrif, look-zonder-look, paardenbloem, robertskruid, geel nagelkruid, klimop (deels bodemdekkend), paarse dovennetel en canadese fijnstraal, domineren. Met uitzondering van klimop zijn de gevels van het te slopen pand onbegroeid. Het agrarische land van het projectgebied bestaat uit voedselrijk raaigrasland met enige kruidenvegetatie, zoals pinksterbloem, paardenbloem en vogelmuur.

2.2 Broedvogels

Vogels met jaarrond beschermde verblijfplaats

Van een aantal vogelsoorten is het nest jaarrond beschermd, dus ook buiten het broedseizoen. Het gaat bijvoorbeeld om soorten die niet zelf hun nest bouwen, maar voor een belangrijk deel afhankelijk zijn van menselijke bebouwing, soorten die jarenlang dezelfde locatie gebruiken of soorten die het nest ook buiten de broedperiode gebruiken.

Door gaten in de dakconstructie en kapotte ruiten zijn de te slopen hallen vrij toegankelijk voor broedvogels. Door de ligging van het te slopen pand, aan de rand van het dorp Olst met daarnaast gelegen weilanden, is het in potentie geschikt voor diverse gebouwbewonende soorten met jaarrond beschermde rust- en voortplantingsplaatsen: huismus, gierzwaluwen, steenuil en kerkuilen. Tijdens het veldbezoek zijn huismussen aangetroffen rond nabijgelegen woningen aan de Averbergen en Jan Hooglandstraat en foeragerend langs het westelijke deel van het pand. Doordat het gebouw vrij toegankelijk is en door de aanwezigheid van mussen is vervolgonderzoek naar verblijfplaatsen en leefgebied van mussen noodzakelijk. Dit dient te worden uitgevoerd conform het Soortinventarisatieprotocol van het NGB of Kennisdocument huismus van BIJ12. Tevens is het pand door de gaten, ruimtes achter boeidelen en kapotte ruiten geschikt voor uilen en gierzwaluwen. Vervolgonderzoek naar gierzwaluwen is daardoor ook noodzakelijk en dient te worden uitgevoerd in de periode 1 juni - 15 juli, conform Kennisdocument gierzwaluw van BIJ12.

Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen van uilen aangetroffen, wel zijn waarnemingen van de steenuil en kerkuil uit de omgeving van het plangebied bekend. Het plangebied is op de provinciale kaart aangewezen als potentieel leefgebied voor de steenuil. Het pand is toegankelijk voor steenuilen en is daardoor geschikt als vaste- rust en verblijfplaats. Het grasland wordt door koeien begraaasd en is daardoor beperkt geschikt als foerageergebied voor steenuilen. Kortbegraaasde schapen- of paardenweides ontbreken. Om vast te stellen of het plangebied een functie voor steenuilen heeft is vervolgonderzoek noodzakelijk. In en rondom het pand zijn geen sporen van kerkuilen aangetroffen. Besloten, donkere ruimtes die als nestplaats geschikt zijn ontbreken. Het agrarisch grasland is in combinatie met de houtopstanden aan de randen vrij geschikt als jachtgebied voor kerkuil. Ook zijn boerenerven in de nabijheid mogelijk geschikt als broedlocatie. Er zijn echter weinig waarnemingen van kerkuilen uit de omgeving bekend. De meest recente waarneming stamt uit januari 2012 en betreft een overvliegende kerkuil aan de Koekoeksweg, ongeveer 200 meter ten zuidoosten van het plangebied.

De grote schoorsteen van het pand werd tijdens het veldbezoek gebruikt als broedplaats van

zwarte kraai. Deze grote schoorsteen is echter te laag voor de slechtvalk om een geschikte broedplaats te zijn. Het nest van de zwarte kraai valt in categorie 5 en is uitsluitend beschermd bij zwaarwegende ecologische omstandigheden. In deze kwestie is van zwaarwegende ecologische omstandigheden geen sprake.

Overige jaarrond beschermde nesten van broedvogels ontbreken binnen invloedssfeer van de onderzoekslocatie. Er zijn geen nesten of potentiële nestlocaties van ooievaar, roek, grote gele kwikstaart of roofvogels aangetroffen in de directe omgeving van het perceel.

Overige broedvogels

Van de meeste broedvogels is het nest alleen beschermd in de periode dat het voor de voortplanting gebruikt wordt. Door de aanwezigheid van de houtsingels en klimop is het terrein zeer geschikt als broedlocatie voor de standaard zangvogelsoorten, zoals merel, zanglijster, roodborst en winterkoning. Het agrarische grasland dat wordt omgevormd is niet geschikt als weidevogelgebied. Weidevogels hebben een afwijkgedrag tot bosschages en wegen. Het grasland is te intensief van karakter en er zijn teveel verstoringfactoren in de omgeving om geschikt te zijn als weidevogelgebied. Het gebied is dan ook niet aangewezen als weidevogelgebied.

2.3 Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn zwaar beschermd vanuit de Europese Habitatrichtlijn. Geschikte verblijfplaatsen zijn vaak beperkt beschikbaar. Door sloop en renovatie zijn de laatste decennia veel potentiële verblijfplaatsen verdwenen. Niet alleen verblijfplaatsen, maar ook lineaire doorlopende landschapselementen waarlangs vleermuizen zich verplaatsen tussen slaapplek en foerageergebied (zogenaamde vliegroutes) en belangrijk foerageergebied zijn beschermd.

De te slopen bebouwing is zeer geschikt voor vleermuizen. Door de kapotte ruiten en gaten in de muren van het gebouw is het vrij toegankelijk voor gebouwbebouwend vleermuizen (o.a. gewone en ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en laatvlieger). Ook tussen daklijst en golfplaten is plaatselijk voldoende ruimte voor vleermuizen. Langs de achterkant (noordoostzijde) van het gebouw lopen golfplaten die aan de onderkant toegankelijk zijn voor vleermuizen en geschikt zijn als zomer- en paarverblijven en in mindere mate kraamverblijfplaats. Toegangen tot spouwmuren of besloten, donkere en tochtvrije ruimtes in het gebouw ontbreken. Een functie als massawinterverblijf is daarmee redelijkerwijs uitgesloten. Tijdens milde winters zijn kleine aantallen overwinterende vleermuizen niet uit te sluiten.

De bomen in het projectgebied zijn niet geschikt voor overwegend boombewonende soorten, zoals de rosse vleermuis, watervleermuis en franjestaart. Deze soorten komen wel in de omgeving voor, maar zullen niet gevestigd zijn in het projectgebied gezien het ontbreken van bomen met geschikte holtes. De aanwezigheid van vaste, jaarrond beschermde verblijfplaatsen van vleermuizen is, voor wat betreft de bomen, uitgesloten.

Het terrein is mogelijk onderdeel van een vaste vliegroute van vleermuizen. Door de houtsingel aan de noord- en oostrand van het gebouw is het gebied geschikt als foerageergebied. Vleermuizen gevestigd in het gebouw of in bebouwing rondom het te slopen gebouw gebruiken deze houtsingels mogelijk als jachtgebieden.

2.4 Grondgebonden zoogdieren

Onder “grond- en boombewonende zoogdieren” rekenen we alle zoogdieren met uitzondering van vleermuizen. Dit omvat knaagdieren, haasachtigen, insecteneters en marters, die vanuit de omgeving toegang hebben tot het terrein.

Algemeen voorkomende soorten

Algemeen voorkomende zoogdierensoorten, zoals huismuis, huisspitsmuis, woelmuizen, bruine rat, haas en ree komen hoogstwaarschijnlijk wel rond het pand en in de graslanden voor. Deze soorten zijn niet beschermd of staan op de vrijstellingslijst van de provincie Overijssel.

Boommarter en Eekhoorn

Soorten als boommarter en eekhoorn zijn beschermd in de lijst Nationaal en/of Europees beschermde soorten. Mogelijk gebruiken deze soorten het plangebied om te foerageren. De eekhoorn foerageert mogelijk incidenteel in de begroeiing, hoewel er op hazelnoten na niet veel voedsel te vinden is en de opgaande begroeiing in het algemeen te gering van grootte is om voor eekhoorns van grote waarde te zijn. Nestplaatsen van deze soorten zijn niet aangetroffen. Nader onderzoek naar eekhoorn is niet nodig omdat het plangebied zeker geen essentieel onderdeel is van de functionele leefomgeving. Van de boommarter zijn geen geschikte verblijfplaatsen waargenomen en deze zal dus niet voorkomen in het gebied.

Steenmarter

Een beschermde zoogdiersoort die op voorhand mogelijk verwacht wordt is de steenmarter. Steenmarters maken graag gebruik van leegstaande en in slechte staat verkerende bebouwing. Daarom zijn de te slopen gebouwen uitgebreid onderzocht van zowel buiten- als binnenzijde. Het pand is eenvoudig te bereiken voor marters, de dieren hebben slechts een kleine opening nodig. Het gebouw wordt door de steenmarter mogelijk als vaste vaste rust- of voortplantingsplaats gebruikt. Nader onderzoek naar deze soort is vereist.

Bunzing, Hermelijn, Wezel en Egel

De kleine marterachtigen bunzing, hermelijn en wezel zijn in Nederland bij wet beschermd maar staan in veel provincies op de vrijstellingslijst. Hoogstwaarschijnlijk vervalt de vrijstelling voor bovengenoemde kleine marterachtigen en de egel door de provincie Overijssel voor eind 2019.

Bunzing

De bunzing komt voor in allerlei verschillende landschapstypen, maar zijn voorkeur gaat uit naar een kleinschalig landschap met voldoende schuilmogelijkheden en water in de buurt. Dit kunnen oeverbegroeiingen, droge sloten, heggen, houtwallen, bosranden en akkerranden zijn, maar ook meer waterrijke gebieden, zoals rietvelden of moerasgebieden. Daarnaast komt de soort ook voor in vrij open terreinen, zoals weidegebieden met sloten. Vooral in de winter komt de bunzing ook wel in de buurt van boerderijen voor: daar kunnen ze tussen stobalen en op hooizolders warm blijven, en muizen en ratten bemachtigen. Van de soort zijn geen sporen aangetroffen in de vorm van latrines, prooi-resten, krabsporen en eierschalen. Echter is het terrein met zijn begroeiing, ‘rommelplekjes’ en vrij toegang tot het gebouw, wel zeer geschikt als leefomgeving voor de bunzing. Nader onderzoek moet uitwijzen of de bunzing daadwerkelijk de planlocatie gebruikt als leefgebied.

Hermelijn

Hermelijn kan in verschillende habitats voorkomen, zoals bos, duin, moerasgebied en kleinschalige cultuurlandschappen. De soort lijkt echter een voorkeur te hebben voor terreinen met water of hoge grondwaterstanden, zoals uiterwaarden. De enige voorwaarde is dat er voldoende dekking aanwezig is. Op de planlocatie is veel begroeiing aanwezig en daardoor is er voldoende dekking aanwezig voor de hermelijn. Echter ontbreekt oppervlaktewater of een hoge grondwaterstand. Hierdoor is de planlocatie niet optimaal voor de hermelijn, maar volledig uit te sluiten is aanwezigheid van de hermelijn niet. Met name gezien het vóórkomen van de hermelijn in de nabijgelegen IJsseluiterwaarden. Nader onderzoek moet uitwijzen of de hermelijn daadwerkelijk de planlocatie gebruikt als leefgebied.

Wezel

Wezels kunnen in verschillende landschappen voorkomen. De voorkeur gaat uit naar stuctuurrijke terreinen met afwisseling in bos en veld. Ze zoeken graag dekking op, bijvoorbeeld bij bosschages, houtstapels of heggen. Ook bewonen ze vaak oude holen van muizen, ratten en konijnen die bekleed worden met veren of haren van prooidieren. Goede schuilmogelijkheden en de aanwezigheid van voldoende geschikt voedsel zijn de enige eisen die de wezel aan zijn omgeving stelt. De woelmuis is een belangrijke voedselbron voor de wezel en deze komt vrijwel zeker voor in het gebied. Ook is het gebied met zijn afwisseling in bos en open terrein geschikt als leefgebied. Door de toegankelijkheid van het gebouw is het terrein ook geschikt, hierdoor heeft de wezel genoeg foerageermogelijkheden. De ruigtes en muizen- en konijnenholen zijn mogelijke verblijfplaatsen voor de wezel. Nader onderzoek moet uitwijzen of de wezel daadwerkelijk de planlocatie gebruikt als leefgebied. Het nader onderzoek naar marterachtigen wordt in één gecombineerd onderzoek uitgevoerd.

Egel

In Nederland leeft de egel in bijna alle landschappen als de bodem maar niet te vochtig is. Het voorkeurs habitat gaat uit naar tuinen, bosranden, struweel en loofbos, liefst met ondergroei, zijn goede leefgebieden. Het plangebied is zeer geschikt als leefgebied voor de egel. Het begroeide terrein met zijn struikgewas en ruigtes biedt voldoende schuilmogelijkheden voor de egel. De egel is tijdens het veldbezoek aangetroffen en leeft zeer waarschijnlijk in het begroeide gedeelte van het terrein. Voor de egel hoeft geen nader onderzoek te worden uitgevoerd. Bij het vervallen van de vrijstelling is de egel in een tussenvariant geworden. Voor de soort dient een werkprotocol te worden gemaakt en nagestreeft. Echter hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd.

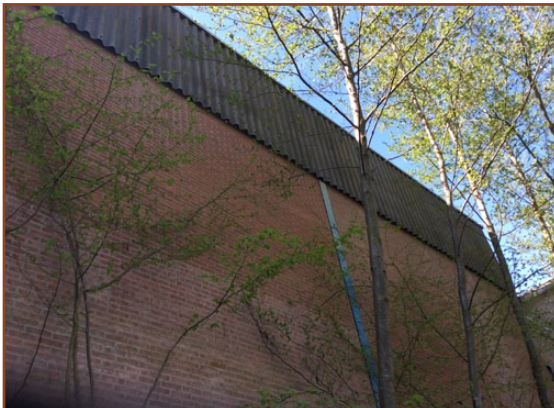
2.5 Overige soorten

Door het ontbreken van oppervlaktewater op het terrein is het vóórkomen van vissen uitgesloten. Door dit ontbreken is aantasting van voortplantings habitat van amfibieën ook uitgesloten. Het terrein voldoet niet aan de voorwaarden waaraan potentieel leefgebied van reptielen en ongewervelden (dagvlinders, libellen, kevers, weekdieren) moet voldoen, waardoor aanwezigheid van dergelijke soorten is uitgesloten. Het ontbreken van waarnemingen in beschikbare verspreidingsgegevens ondersteunt deze conclusie.

Het begroeide deel (houtsingels) van het projectgebied is echter wel geschikt als landhabitat voor enkele veelvoorkomende amfibieën (bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander). Deze soorten zijn wel beschermd, maar staan ook vrijstellingslijst bij ruimtelijke ingrepen van de provincie Overijssel.

Afb. 2.1: Aanzicht te slopen pand vanaf de Jan Hooglandstraat gezien. Uit de quickscan blijkt dat het gebouw geschikt is voor vogels en vleermuizen. Ook is een marter aangetroffen in het projectgebied en deze gebruikt het pand als verblijfplaats. De hoge schoorsteen wordt gebruikt als broedlocatie voor de zwarte kraai.

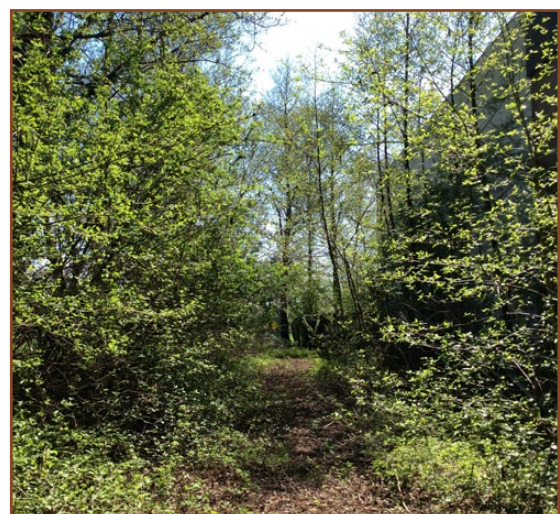
Afb. 2.2: Het noordoosterlijke deel van het gebouw: hier is duidelijk te zien dat tussen de golfplaten en de stenen muur ruimte is voor vleermuizen. Deze plekken kunnen gebruikt worden als zomer-, kraam- en paarverblijven.

Afb. 2.3: De gaten in het gebouw zorgen dat het gebouw vrij toegankelijk is voor vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen.

Afb. 2.4: Vanaf de Averbbergen is duidelijk de houtsingel te zien aan de noordoostzijde van het gebouw. Deze houtsingel kan voor amfibieën als leefgebied functioneren. Ook is het zeer geschikt als broedlocatie voor standaard zangvogelsoorten. De houtsingel is niet geschikt voor boombeboude vleermuizen, maar is wel geschikt als foerageergebied en vliegroute.

Afb. 2.5: In het begroeide gedeelte van het projectgebied zijn geen geschikte omstandigheden voor bijzondere vegetatie; algemene ruigesoorten domineren. De begroeiing is een geschikte habitat voor marterachtigen.

3

EFFECTEN

3.1 Vaatplanten

Op het perceel zijn geen beschermde of bijzondere plantensoorten aangetroffen. Geschikte omstandigheden voor bijzondere vegetatie ontbreken. Nader onderzoek naar vaatplanten is niet nodig.

3.2 Broedvogels

De sloop van de bestaande bebouwing kan leiden tot verstoring, aantasting of vernieling van jaarrond beschermde rust- of voortplantingsplaatsen van vogels, zoals huismus, gierzwaluw of steenuil. Om te bepalen of dit daadwerkelijk aan de orde is, dient er vervolgonderzoek te worden uitgevoerd. Door de sloop wordt de broedlocatie van de zwarte kraai in de hoge schoorsteen beschadigd/vernietigd. Dit nest is echter in dit geval niet jaarrond beschermd. De broedlocatie dient, zoals bij alle broedvogels, niet te worden verstoord in het broedseizoen. Het gebouw wordt mogelijk gebuikt door uilen. Het gebouw is geschikt, maar sporen en waarnemingen van de uilen ontbreken. Een vervolgonderzoek kan uitsluiten of uilen daadwerkelijk het gebouw niet gebruiken. Het gebouw wordt niet gebruikt door andere soorten met jaarrondbeschermde nesten. De graslanden kunnen deel uitmaken van een territorium van de steenuil. Het omvormen kan een verlies van territorium en foerageergebied voor de steenuil betekenen. Vervolg onderzoek zal bepalen of deze graslanden daadwerkelijk deel uitmaken van een territorium.

Het omvormen van de graslanden heeft geen mogelijk negatief effect op broedvogels zoals weidevogels. Het grasland is ongeschikt voor soorten die broeden op graslanden door de aanwezigheid van begroeiing en drukke wegen. Ook zijn de graslanden in intensief agrarisch gebruik, het grasland is monotoon engels raaigras en wordt vaak gemaaid. Ook hierdoor is het ongeschikt voor weidevogels en andere soorten vogels van het boerenlandschap.

De nieuwbouw van een aantal woningen kan tot kansen voor huismussen leiden. Mussen komen namelijk wel in de omgeving voor. Het realiseren van nestgelegenheid in combinatie met aanplant van heggen of andere schuilgelegenheden kan een impuls voor de lokale populatie betekenen. Het aanbieden van nestgelegenheid is vaak eenvoudig te bewerkstelligen door bijvoorbeeld het plaatsen van vogelvides onder de onderste pannenrijen, inbouwen van nestkasten of simpelweg het niet of op hogere panelen aanbrenge van vogelwerende maatregelen. Uiteraard is ook het ophangen van nestkasten een mogelijkheid. Indien één of meer van deze maatregelen getroffen worden, is dus zelfs een positief effect op huismussen te verwachten.

Tijdens het broedseizoen zijn broedgevallen van algemene broedvogels, zoals merel, roodborst en houtduif in klimop en opgaande houtige begroeiing mogelijk. Een ruwe indicatie van het broedseizoen is de periode half maart - half augustus. Uitsluitend van belang is het feit of bezette nesten aanwezig zijn, ongeacht de periode. Eerdere of latere broedgevallen van met name duiven zijn bijvoorbeeld mogelijk. In geval van bezette nesten moet gewacht worden met kap- en snoeiwerkzaamheden totdat vogels het nest vrijwillig permanent verlaten hebben.

3.3 Vleermuizen

Op het perceel zijn potentiële, vaste, jaarrondbeschermd rust- of voortplantingsplaatsen van vleermuizen aangetroffen. De bebouwing is geschikt voor vleermuizen en de sloop zal daarom mogelijk tot aantasting of vernieling van verblijfplaatsen of doden/verwonden van individuen leiden. Het begroeide gedeelte van het projectgebied functioneert mogelijk als vaste vliegroute of essentieel foerageergebied. Het uitvoeren van nader onderzoeken naar effecten op beschermd rust- of voortplantingsplaatsen en functionele leefomgeving van vleermuizen is noodzakelijk voor de sloop van het gebouw en het verwijderen van de begroeiing rondom het gebouw.

De nieuwbouw van een aantal woningen biedt in potentie mogelijkheden voor gebouwbewonende vleermuizen. Dit kan bijvoorbeeld door toegang tot de spouw te bieden via enkele open stootvoegen op een hoogte van minimaal 3 meter, het creëren van spleetvormige toegangen tot ruimtes achter daklijsten (afmeting opening circa 1,5 x 10 cm) of bijvoorbeeld gevelbetimmeringen. Meer voorbeelden van vleermuisvoorzieningen zijn bijvoorbeeld te vinden via de zoogdiervereniging, www.vleermuizenindestad.nl en diverse andere websites.

3.4 Grondgebonden zoogdieren

Eekhoorn en boom- en steenmarter

Soorten als eekhoorn en boom- en steenmarter zijn beschermd in de lijst Nationaal beschermde soorten. Van de eekhoorn zijn geen nesten waargenomen in en rondom het gebied en er zal dus geen negatief effect optreden op vaste rust- en verblijfplaatsen. Mogelijk gebruikt de eekhoorn het plangebied incidenteel als foerageergebied. Voor de boommarter ontbreken geschikte verblijfplaatsen. Het te slopen pand wordt mogelijk gebruikt als vaste rust- of voortplantingsplaats van de steenmarter. De locatie is vrijtoegankelijk en daardoor zeer geschikt. Het slopen van het pand kan leiden tot het vernielen van deze rust- of voortplantingsplaats en het doden/verwonden van individuen. Wanneer dit het geval is, zal hiervoor ontheffing moeten worden aangevraagd bij de Provincie Overijssel. Nader onderzoek is nodig om vast te stellen of steenmarter het gebouw en omliggende terrein daadwerkelijk gebruikt als vaste rust- of voortplantingsplaats. Dit vervolgonderzoek kan gecombineerd worden uitgevoerd met het kleine marterachtigenonderzoek.

Kleine marterachtigen

Door het vervallen van de vrijstelling op de soorten kleine marterachtigen bunzing, hermelijn en wezel moet nader onderzoek op deze soorten worden uitgevoerd. Een combinatie van methoden is wenselijk (bijvoorbeeld cameravallen plus sporenbuis). De apparatuur wordt ingezet in de meest kansrijke landschapselementen. Bij voorkeur wordt het onderzoek verricht in de periode waarop de dieren het meest actief zijn, te weten van maart tot en met augustus, worden de eenheden minimaal vier weken in het gebied geplaatst. Buiten de actieve periode, met minder trefkans, worden de eenheden verdubbeld en minimaal twaalf weken geplaatst. Op basis van de uitkomsten van het habitatgeschiktheidsonderzoek en het eventuele nader onderzoek concludeert de deskundige of het aannemelijk is dat kleine marters gebruik maken van het gebied en of een ontheffingsaanvraag en/of het treffen van mitigerende maatregelen noodzakelijk is ten aanzien van marterachtigen.

Overige grondgebonden zoogdieren

Op de projectlocatie worden voornamelijk kleine, zeer algemene zoogdiersoorten verwacht. De werkzaamheden kunnen tot negatieve effecten op deze soorten leiden, bijvoorbeeld door de aantasting van holen en gangenstelsels. Omdat een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt, moet alleen rekening gehouden worden met de algemene zorgplicht die voor alle dieren en planten geldt.

3.5 Overige soorten

Het plangebied heeft geen functie voor andere beschermde soorten die niet in de vrijstellingslijst van de provincie Overijssel voor ruimtelijke ingrepen zijn opgenomen. Slechts enkele zeer algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën worden binnen het plangebied verwacht. Vissen, reptielen, zeldzame of beschermde amfibieën en ongewervelden komen niet op de locatie voor en dus heeft de ingreep geen effect op dergelijke soorten. Ook voor beschermde of bijzondere plantensoorten is het projectgebied ongeschikt. Het agrarische grasland wordt te intensief gebruikt voor bijzondere of beschermde soorten. Nader onderzoek of het nemen van maatregelen is ten aanzien van overige soorten, met uitzondering van de steenmarter, eekhoorn en kleine marterachtigen, niet aan de orde.

4

GEBIEDSBESCHERMING

4.1 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

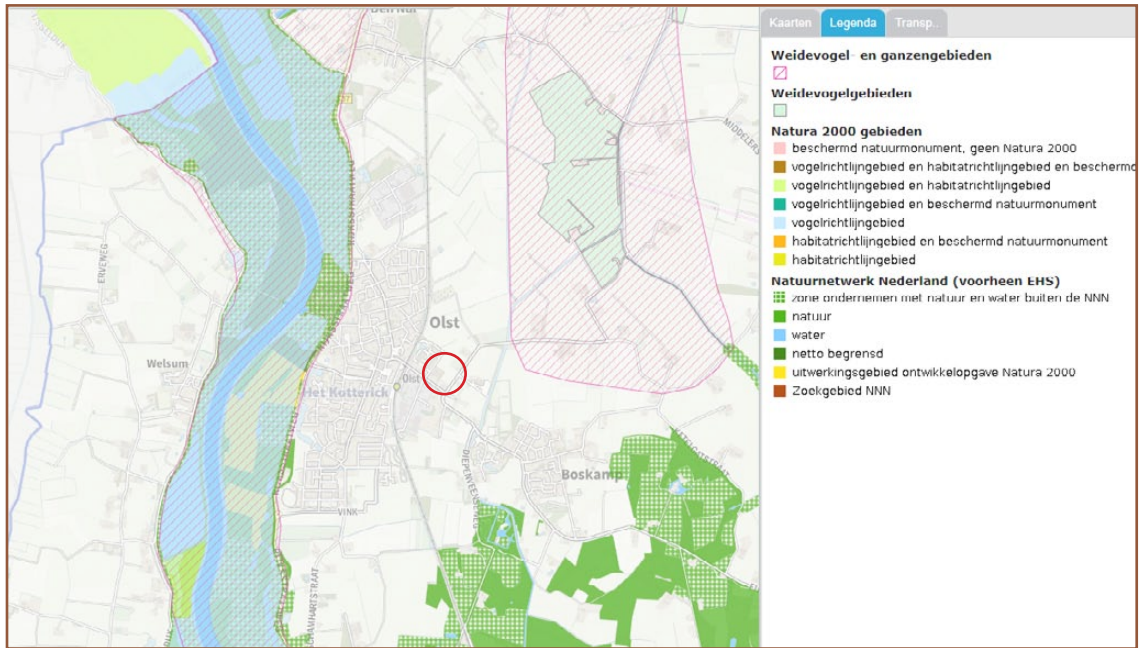
De onderzoekslocatie ligt buiten de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland. Dichtsbijzijnde onderdelen ervan liggen aan de andere kant van de winterdijk in de uiterwaarden van de IJssel om circa 800 meter afstand (zie 4.1). Aan de andere kant van de dijk ligt het deelgebied 'Uiterwaarden IJssel en IJselmonding'. Externe invloeden op de kernkwaliteiten of doelstellingen zijn uitgesloten gezien de schaal, afstand met tussenliggende bebouwing en aard van de ingreep. Het aspect van zuurgevoeligheid is bij deze beoordeling niet meegenomen.

4.2 Natura 2000

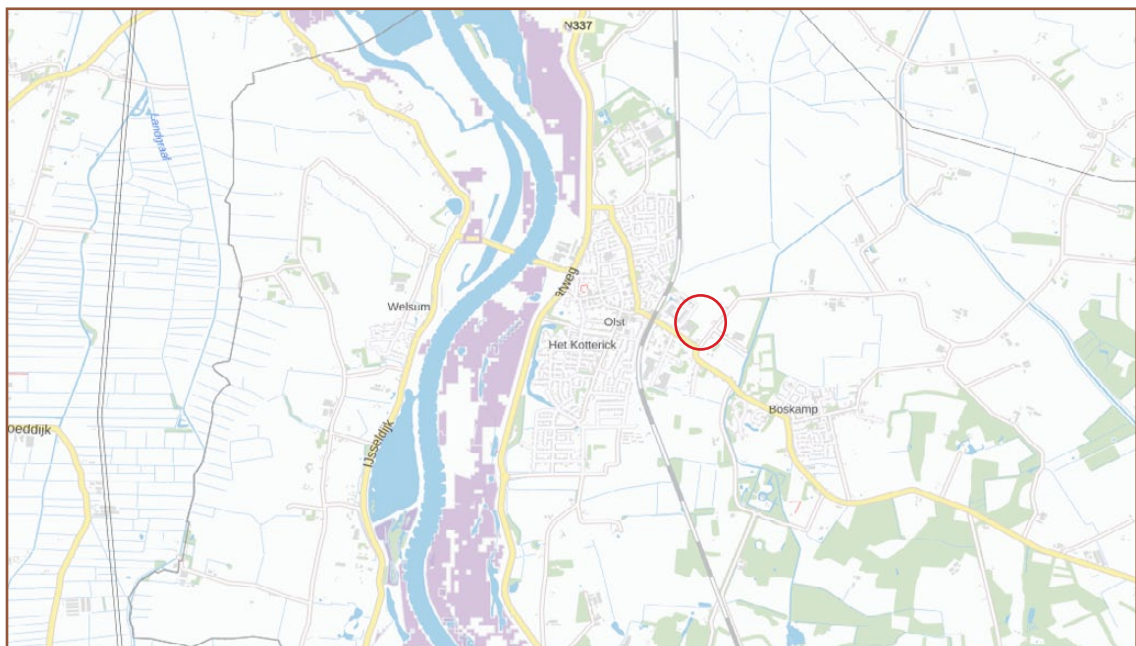
De onderzoekslocatie ligt op ongeveer 800 meter afstand van Natura 2000-gebied Rijntakken - deelgebied Uiterwaarden IJssel- (zie afbeelding 4.1). Ondanks de relatief beperkte afstand zijn externe effecten op doelstellingen van kwalificerende habitattypen en soorten van de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn uitgesloten. Verstoring van het Natura 2000-gebied kan optreden door geluidsoverlast door bouw- en sloopwerkzaamheden. De afstand tot het natuurgebied in combinatie met de tussenliggende bebouwing en wegen maken dat de bouwwerkzaamheden niet of nauwelijks hoorbaar zullen zijn en werkzaamheden leiden met zekerheid niet tot invloed op doelstellingen van broedvogels of andere aangewezen soorten. Potentieel leefgebied van soorten als bever bevindt zich op veel grotere afstand en zal geen geluidshinder ondervinden van de voorgenomen werkzaamheden. Ook zal verstoring op weidevogels uitgesloten worden, door de aanwezigheid van landschapselementen en bebouwing zullen de werkzaamheden geen geluidsoverlast veroorzaken op weidevogels. Ook de komst van nieuwe bebouwing zal geen hinder zijn voor weidevogels aan de noordoostzijde van het projectgebied. Door de afstand en aanwezige landschapselementen zal het weidevogelgebied geen hinder ondervinden van de nieuwe bebouwing.

Gezien de afstand van het project ten opzichte van stikstofgevoelige habitattypen in relatie met de omvang van het project is een PAS-berekening noodzakelijk (zie afbeelding 4.2). De PAS-berekening is noodzakelijk om te beoordelen of de grenswaarde wordt overschreden. Wanneer de grenswaarde wordt overschreden is een vergunning vereist om de werkzaamheden uit te mogen voeren. De verandering in stikstofuitstoot wordt veroorzaakt door zowel tijdelijke effecten tijdens de sloop- en bouwwerkzaamheden als blijvende effecten door de toename van verkeersbewegingen en bebouwing. De blijvende toename van stikstofuitstoot is afhankelijk van het aantal verkeersbewegingen, de grootte van de bebouwing en de energielabels van de te realiseren woningen.

Update juni 2019: door een recente uitspraak van de Raad van State bestaat er momenteel veel onduidelijkheid over de toekomst van het stikstofbeleid. Voor alle ontwikkelingen die leiden tot een toename van stikstof op daarvoor gevoelige natura 2000-gebieden worden op moment van schrijven geen vergunningen of vvgb's afgegeven.

Afb. 4.1: Ligging onderzoekslocatie (rode cirkel) ten opzichte van het Natura 2000, NNN en Weidevogelgebieden. Ganzenfoerageergebieden liggen binnen een straal van een kilometer van het plangebied. De minimale afstand tot beschermde natuurgebieden bedraagt ongeveer 800 meter.

Afb. 4.2: De ligging van stikstofgevoelige habitattypen ten opzichte van het projectgebied (rode cirkel). Door de afstand en de omvang van het project is een PAS-berekening noodzakelijk.

5

CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

5.1 Overzicht van de bevindingen

Soortbescherming	Aanwezig	Effect	Aanbevelingen
Flora - beschermde soorten	niet	geen	geen
Vleermuizen - verblijfplaatsen	mogelijk	mogelijk	zie bij 5.2
Vleermuizen - vliegroutes	mogelijk	mogelijk	zie bij 5.2
Vleermuizen - essentieel foerageergebied	mogelijk	mogelijk	zie bij 5.2
Zoogdieren - gebouwbewonend	mogelijk	mogelijk	zie bij 5.2
Zoogdieren - grond-/boombewonend	mogelijk	mogelijk	zie bij 5.2
Zoogdieren - vrijgestelde soorten	zeker	negatief	zorgplicht
Vogels - jaarrond beschermde nesten	mogelijk	mogelijk	zie bij 5.2
Vogels - algemene broedvogels	waarschijnlijk	mogelijk	zie bij 5.2
Amfibiën - vrijgestelde soorten	beperkt mogelijk	mogelijk	zorgplicht
Overige beschermde soorten	niet	geen	geen
<hr/>			
Gebiedsbescherming	Aanwezig	Effect	Aanbevelingen
Natura 2000 - zuurgevoeligheid	niet	geen	geen, echter... ¹
Overige onderdelen NNN	niet	niet	geen

¹= het aspect van zuurgevoeligheid (PAS-berekening) is bij deze beoordeling niet meegenomen. Er dient een berekening te worden uitgevoerd om te onderzoeken of externe effecten aan de orde zijn.

5.2 Conclusies en aanbevelingen

- Sloop van het pand en het verwijderen van de begroeiing kan leiden tot aantasting of vernieling van vaste, jaarrond beschermde rust- of verblijfplaatsen van vogels (gierzwaluwen, huismussen en steenuilen), vleermuizen en beschermde grondgebonden zoogdieren (steenmarter en kleine marterachtigen). Nader onderzoek naar deze soortgroepen is noodzakelijk, omdat de ingrepen kunnen leiden tot negatieve effecten op de functionele leefomgeving.
- Nader onderzoek naar huismus, steenuil, gierzwaluw, steenmarter, kleine marterachtigen en vleermuizen wordt in geschikte onderzoeksperioden volgens de gebruikelijke erkende protocollen in het zomerhalfjaar van 2018 en 2019 uitgevoerd.
- Als uit nader onderzoek blijkt dat beschermde soorten verstoord, vernietigd of beschadigd worden, dient ontheffing aangevraagd te worden en wordt de mate van mitigerende of compenserende maatregelen bepaald.
- Het verwijderen van opgaande beplanting (bomen, struiken, klimop) kan tijdens het broedseizoen leiden tot vernieling van nesten van algemene broedvogels. Ook wordt door het verwijderen van de nestlocatie van de zwarte kraai, gelokaliseerd in de schoorsteen, de nestlocatie aangetast/vernietigd. Voer dergelijke werkzaamheden daarom buiten het broedseizoen uit. Het broedseizoen is geen vaste periode, maar voor de meeste soorten is de periode half maart - half augustus een goede indicatie. Echter, uitsluitend van belang is of broedgevallen aanwezig zijn. Bezette nesten mogen nooit aangetast of vernield worden, wees daarom ook alert buiten de periode 15 maart - 15 augustus en stel werkzaamheden zonodig uit.
- Houdt tijdens het broedseizoen bij voorkeur een verstoringsvrije zone van enkele meters rond de klimopbegroeiing en houtsingel óf snoei de klimop en begroeiing sterk terug voorafgaand aan het broedseizoen om broedgevallen te voorkomen.

- Effecten op overige beschermde soorten zijn uitgesloten, omdat er geen aanwijzingen zijn dat dergelijke soorten binnen invloedssfeer van de werkzaamheden voorkomen.
- Het omvormen van de graslanden heeft geen negatief effect op weidevogels. Wel kan dit in potentie verlies van foerageergebied van de steenuil en kerkuil betekenen. Of uilen de graslanden daadwerkelijk gebruiken wordt onderzocht in het nader onderzoek.
- De ontwikkelingen voortvloeiend uit de bestemmingsplanwijziging leiden niet tot tijdelijke of permanente effecten op de meeste doelstellingen of kernkwaliteiten van beschermde natuurgebieden (Natura2000 en Natuurnetwerk Nederland). Bij deze conclusie is de zuurgevoeligheid niet meegenomen. Mogelijke externe effecten door een toename van stikstofemissie en -depositie dienen te worden berekend in het kader van de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). Hierbij dient rekening te worden gehouden met effecten tijdens de aanlegfase en de gebruiksfase. Update juni 2019: door een recente uitspraak van de Raad van State bestaat er momenteel veel onduidelijkheid over de toekomst van het stikstofbeleid. Voor alle ontwikkelingen die leiden tot een toename van stikstof op daarvoor gevoelige natura 2000-gebieden worden op moment van schrijven geen vergunningen of vvgb's afgegeven.
- Ten aanzien van alle dieren en planten (beschermd of niet beschermd) geldt dat men zich dient te houden aan de algemene zorgplicht. Dit houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna naar redelijkheid zoveel mogelijk voorkomen moeten worden. In dit specifieke geval zijn naar verwachting geen speciale maatregelen nodig.
- Wanneer tijdens werkzaamheden toch beschermde soorten worden aangetroffen dienen werkzaamheden tijdelijk te worden stilgelegd en wordt contact opgenomen met een deskundige (volgens omschrijving van het Ministerie van EZ) op het gebied van flora en fauna. Overleg met de deskundige moet duidelijk maken hoe met de ontstane situatie kan worden omgegaan.

6

WETTELIJK KADER

6.1 Inleiding

In Nederland is de wetgeving omtrent de bescherming van natuurwaarden gesplitst in soortbescherming en gebiedsbescherming. De bescherming was voorheen geregeld in respectievelijk de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998. Voor houtopstanden gold de Boswet. Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (Wnb) in werking getreden die de bovenstaande wetten vervangt. Wat betreft gebiedsbescherming is er weinig veranderd. Op het gebied van soortenbescherming hebben zich diverse wijzigingen voorgedaan. Zo zijn veel planten en vissen onder de nieuwe wet niet meer beschermd, terwijl een aantal zeldzame dagvlinders en libellen juist zijn toegevoegd. Verder is het bevoegd gezag in de meeste gevallen GS van de provincie, waar dat eerder de RVO was. De provincies hebben meer zeggenschap over het beleid, wat zich vooral uit in het feit dat er verschillen zijn in de vrijstellingslijsten van soorten waarvoor bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting of bestendig beheer en onderhoud vrijstelling geldt. Meer informatie over de Wet natuurbescherming is onder andere terug te vinden op de websites van de Rijksoverheid en de verschillende provincies.

6.2 Gebiedsbescherming

Gebiedsbescherming was voorheen opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998 en heeft de bescherming en instandhouding van natuurgebieden in Nederland als doel. Daartoe zijn gebieden aangewezen in het kader van de Vogelrichtlijn (VR-gebieden), Habitatrichtlijn (HR-gebieden) en het Verdrag van Ramsar (Wetlands). Beschermden Natuurmonumenten vervallen onder de Wet natuurbescherming omdat deze vrijwel geheel samenvallen met **Natura 2000-gebieden**. De VR- en HR-gebieden worden samengevat onder de noemer Natura 2000. Voor de Natura 2000-gebieden worden/zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd voor specifieke vogelsoorten of habitats. Deze kunnen van gebied tot gebied verschillen. De hierboven genoemde gebieden kunnen overlappen. Activiteiten die een negatief effect hebben op Natura 2000-gebieden zijn verboden. Dat geldt ook voor activiteiten buiten de gebieden die een negatief effect hebben binnen het gebied. Voor activiteiten is een vergunning mogelijk. Een vergunning wordt pas afgegeven wanneer een zogenaamde 'habitattoets' is doorlopen. Hieruit moet blijken dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast en de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van de soorten niet verslechtert en geen verstoring van soorten optreedt. Een vergunning wordt afgegeven door de betreffende provincie.

Het **Natuurnetwerk Nederland (NNN)** komen voort uit het herdefiniëren van de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS) door de provincie Overijssel. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. In het NNN is uitsluitend sprake van een natuurbestemming. Binnen het NNN zijn ruimtelijke ontwikkelingen slechts mogelijk wanneer deze van groot algemeen of provinciaal belang zijn én er geen reële alternatieven zijn. Er geldt dan wel een compensatieverplichting om negatieve effecten teniet te doen. De begrenzing en doelstellingen van NNN worden door de provincie vastgesteld en is in verwerkt in de omgevingsvisie en -verordening.

6.3 Soortenbescherming

Onder de Wet natuurbescherming zijn verschillende beschermingsregimes te onderscheiden: soorten van de Vogelrichtlijn (VR), soorten van de Habitatrichtlijn (HR) en overige beschermde soorten genoemd in bijlage A behorend bij artikel 3.10 van de Wnb. Daarnaast hebben provincies de vrijheid om voor bepaalde soorten uit de laatste categorie vrijstelling te verlenen bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting en bestendig beheer en onderhoud. Gedetailleerde informatie over het onderdeel soortenbescherming, inclusief lijsten van beschermde soorten, is onder meer te vinden op de website van de Rijksoverheid.

6.4 Rode lijsten

Rode lijsten geven een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of duidelijk achteruit zijn gegaan. Rode lijsten hebben een signaleringsfunctie en geen juridische status. Plaatsing op de lijst betekent daarom niet automatisch dat de soort beschermd is. Daarvoor is opname van de soort onder de Wet natuurbescherming nodig. De Rode lijsten zijn richtinggevend voor toekomstig beleid. Van overheden en terreinbeherende organisaties wordt verwacht dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode lijsten.